

تاریخ ہجری ۱۳۳۲

نومرو ۲۰

تاریخ رومی ۱۳۳۰

خبر الکلام

صاحب امتیاز و مدیر مسئولی
حسین شہی

۶ جمادی الاول

سر محرری :
احمد شیرانی

۲۰ مارچ

قل الخیر والافاسکت

دین و وطن خدمت، عزم خالصانہ سید نقشبہ کوندری نشر اول نور اسلام ان پبدر

كلهن ايلك انطباع ...! ايسته اوقادار ...

كانونلر: ۳۲۹

م . ثابت

هامش :

حواس وادراك يعنى نظر جميع ايله «علم» استحصال اولونه بيليرى ؛ بخصوص «الشيئ» ده حقيقتة اصابت ايديله بيليرى ؛ بونى ده باشقه بر (مقاله) مزده يازمىغز .

م . ث

ترجمة حال :

ابن كمال

علمای اسلامیه آره سنده جد امدار افتنخارمن اولان «ابن كمال» تراجم احوال كتسا بلر يمزده «كمال پاشا زاده شمس الدين احمد بن سليمان چلي» ناميله معرفت .

ابن كمال ؛ سكر بوز دوقسان سنه شجره سنده ، ادرنه شهر شهر برنده كهواره عالم شهود اولمشدر . عثماني ادبياتي نمونه لرى :

طوقانده دوشمشدر ديور . [۱] فقط ، شقايق العماميه ، سجل عثماني ، قاموس الاعلام ، اسلاف ، لغت تاريخيه و جغرافيه ، تذكرة لطيف مسقط رأسك ادرنه اولديغنده متفقد لر .

جدي ، فاتحان امراء عثمانيه دن اولمغه ، كنديسى دخي صباوتنده مبادى علمي تحصيل ايتدكدن صوكره او طريقه سلوك ايله دي .

حتي ؛ حضرت فاتحك اوغلي سلطان بايزيد خان ثاينك بعض اسفار و محارباتنده اردوي هايون معيتمده اولمش ، اناسي محارباتده بر جوق ير اقلر كوستر مشيدي . فقط بالاخره ، ذكاوت و فراست فطريه سي حسييله طريق علمينك قدر و اعتبارني آكلايه رق برسفردن عودتنده ، خطيب

[۱] عثماني ادبياتي نمونه لرى جلد ۱ ص ۶۳

حضورى شرط و لازم ده كلدر ؛ آنجق حضورندن صوكره ؛ غيوتى آتيده تخيل ايديلر . احوالده ؛

تخيل : حضور (مدرك) دمه وجود اولان بر شيك غيوتى آتنده ، (مقولات شجره) دن بر هيئت مخصوصه ايله مكشوف و محاط اوله رفق انطباع وادرا كي در .

۳ — «توهم» در .

توهم : محسوساته تعاق ايدن . (معاني جزئيه) نك انطباع وادرا كي در .

۴ — «تعقل» در .

برشي تعقل اوله بيلدك ايچين ، اوشيك هر حالده معنوي ايدن اولمسي اقتضا ايدر . احوالده ؛

تعقل : بر معنای مجرد نك انطباع وادرا كي در . و بو تعقل «علم» دن اخص ؛ علم «تعقل» دن اعمر . چونكه : هر علم تعقل در ؛ فقط هر تعقل علم !؟ خير واصل !! ...

برشي تعقل ، اوشيك ادر اكر ؛ فقط برشي ادر اك ؛ اوشيك تعقل اولديني كي احساس ده اوله بيلر . حتي تخيل ده ، حتي توهم ده بيله .

•••

خلاصه :

خيالي حقيقتدن ، خطايي صوابدن تفريق ايدن ادراك دكل ؛ (عقل — قوه عاقله = *raison*) در .

عقل : بدن خار ج بر جوهر مجرد ؛ بر قوت نوراني در كه : (نفس ناطقه = *esprit rdisonuable*) علوم وادرا كاته آنجق اوقوتله مستعد اولور .

(حواس) وبتون مراتيله برابر (ادراك) ايسه «علم» ك ايلك سبلر ندر ؛ يعنى خار جدن

تعیین اولان مشارالیه ملا لطف‌نیک حلقه تدریس‌اندن استفاده به باشایه رقی حواشیسیله برابر شرح مطالعی آندن ، سائر علمی ده مولانا کستیلی ، خطیب زاده ، معرف زاده کی فصولدن اخذ و تعلم یعنی دأب قدیم اوزره لوازم طریق تکمیل ایله دکن صوکره ابتدا در نه ده طاشلی مدرسسی ، بعده صیره سیله حلی ، اوج شرفلی عثمانیه ، سلطان بازید مدرس لری ، اسکوبده اسحق پاشا مدرسسی مدرس لکریه ، مؤخرأ طریق قضایی اختیار ایدرک ادرنه قاضیکنه ، بر مدت صوکره آناتولی قاضی ککرلکله نائل اولمشر .

زاده طبعی اولان :

نا اهل اولور معارض اهل

هر احمد بولنور ابو جهل

نشیده سنک ناطق اولدینی اوزره بعض ارباب حسدک سعایتله ، دو قوز یوز یکریمی بشده ، مسند قاضی عسکریدن عزل ایله ، ینه ادرنه دارالحدی مدرس لکله تعین ایدلمشر . انقاس ضایعه قیلندن اولان بو کی گفتکولر مالانک آینه عصمتی ژنک دار ایدمدریکندن بادشاه قدردان سلطان سلیمان قانونی حضر تلی ، دو قوز یوز اوتوز ایکی ده ارتحال ایدن ، مفتی علی حامی افندی دن منحل قالان مسند جلیل فتوایی کمال پاشا زاده نک عهد استیاله تفویض سیور مشدر . امر فتواده آیت کبری و جمیع مسائل عقلیه و نقلیه خواجه مشکل کشا اولیق مناسبیله : « مفتی الثملین » عنوان تکریمتی ده احراز ایله مشدر . ارتحال العلوم بالکمال

مصراع تاریخی سنک کوسر دیک اوزره ، دو قوز یوز قرق سنه سی شوالک ایکنجی کونی ارتحال وقوع بولهرق ، ادرنه قابوسی خارچنده ، محمد چلی زاویه سنده و دیعه خاک رحمت قلند مشدر .

زاده ، معرف زاده ، مولانا کستیلی کی علمانک خلقه تدریسینه دوامله تکمیل تحصیل ایله دی . طاشکوبرلی زاده : شقایق النعمانیه سنده مشارالیهک ، طریق علمه دخوانی ده زاده تفصیلاتی بیان ایدیور .

مرحوم کنجلیکی زماننده جنت مکان سلطان بازید خان ثانی حضر ترینک معیت سنه لر نه متوجه سفر ایکن برکون بر حمله بعض امرا ایله بر لکده وزیر اعظم ابراهیم بن خلیل پاشانک نزدندن بولندینی صیره ده صناید علمادن مولانا لطفی زی دوریشانه کی کیره رک کلوب امرانک الایلری کلنلرندن اولان اورنوس زاده احمد بیک اوست طرفه اوطورر .

کمال پاشا زاده ، اوزمانه قدر ملا لطفی بیلمز ایمش . کیم اولدینی رفیق لرندن صوروبده مدرسیندن اولدینی تحقق ایدنجیه احمد بک کی صاحب عنر و اعتبار بر امیره بویه نصاب مناصب عالیهدن فی نصیب بر مدرسک بالاتر دد تقدم ایله دیکنه کمال حیرت ، حتی غیرت مساکدائی ایله ملایه حدت ایدر سه ده رفقا سنندن بر صاحب عقل و ادبک بر طاقم مقدمات معقوله ایله رتبه علمک اعلا ی مراتب ، بناء علیه صنف علمانک صنوف سائر ددن ممتاز اولمه سی لازم و واجب اولدیفنه دائر واقع اولان افاده سی جلبدن خزانة فطر تنده مکنوز اولان جوهر قابلیت و علوه مکت شعشعائمی ظهور اولمه سی موجب اولدیفندن ذهنتده : نتیجه احمد بیک مرتبه سی استحصال ممکن دکدر ؛ اما اقدام و اهتمام ایله شومالانک درجه سه وصول بلکه اکا تفوق قابلدر . انشا الله سفر دن عودت میسر اولور سه اسباب لازمه سه تثبت ایدیم . صور تنده قرار ورر . فی الواقع عودتنده ، ادرنه دارالحدیسه دوامه و غرائب اتفاقیاتدن اولیق اوزره ، او صیره ده مدرسسه مذکوریه مدرس